

לרפואת:

הילל בן שירה

להצלחת:

אורלין בת סוליקה

עוז בן שרה

מורן פניה בת אורלין

שמואל בן פניה פרומה

הודיה בת מורן פניה

לזרע קודש בר קיימא

מיכל נטלי בת סופיה עטרה

נטלי בת הניה

לזיווג הגון:

ירדן לאה בת אורלין

לעילוי נשמת:

אשר בן תמר

אליעזר בן שרה

יפה בת לאה

פניה פרומה בת דבורה

משה בן לאה

לאה בת יפה

רון בן עדנה

שמחה בת ג'מילה

אברהם בן יפה

ניצה רחל בת שושנה

תורתך שעשועי

גיליון מס' 97

שבת חוה"מ סוכות

הנה בפסוק "וזאת הברכה" וגו' אנו מוצאים לראשונה שמשה רבנו זכה בתואר הקדוש "איש האלקים". וצריך להבין, מדוע דוקא במעמד זה זכה משה לתואר הנשגב הזה? ויש לבאר זאת באופן נפלא על פי דבריו הקדושים של האור החיים הק' (עה"פ ד"ה ונראה) כי בסיום הפרשה הקודמת קראנו שדבר ה' אל משה דברים קשים וכואבים כמו שכתוב: "על אשר מעלתם בי... על אשר לא קדשתם אותי בתוך בני ישראל, כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא" (דברים לב, נא-נב), ומיד בסמיכות לזה מספרת התורה כיצד משה מברך את עם ישראל בכל ליבו.

ודבר זה הוא היפך הטבע האנושי, שהרי לפי טבעו של האדם גם אם יצליח שלא לשנוא את מי שגרם לו נזק גדול, בכל זאת בוודאי שלא יהיה בכוחו לברך אותו בברכות מאליפות מעומק ליבו.

וכוונת התורה להגיד שיבחו של משה שלא כן היתה מידתו, ואף על פי שבסיבתם של עם ישראל הוצרך לשמוע מפי הגבורה דברי תוכחה קשים ומרים, ואף נגזר עליו באופן חד משמעי שלא יזכה להיכנס לארץ הקדושה שכל כך נכסף אליה, בכל זאת לא רק שלא גרם לו הדבר להרגיש כעס בליבו כלפי עם ישראל, אלא גם אהב אותם בכל ליבו ונפשו וקם לברך אותם בברכות נפלאות מעומק הלב.

ולפי זה מובן היטב מדוע דוקא כעת זכה משה לתואר הנשגב "איש האלקים", מכיון שבמעשה זה נתעלה משה מעל הגדר והטבע האנושי, וקנה בנפשו טבע אלוהי, שהרי מעשה כזה יכול לעשות רק צדיק אמיתי עצום במעלה שכבר יצא מגדר אדם וטבעיו ומגבלותיו, ונכנס בגדר בחינת אלוהות.

וכיון שכל כך התעצם משה בשעה זו באהבתו לעם ישראל, לכן היצטרף עימו הקב"ה בכל ברכותיו, כמו שכתב רבנו יעקב אבוחצירא זיע"א בספרו פיתוחי חותם (בתחילת פרשתנו) שתיבת "הברכה" עולה בגימטריא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן (רל"ב), כמספר כל שמות הוי"ה בכל אופני מלואיהן, לרמוז שכיון שהתעצמה כל כך אהבתו של משה לעם ישראל באותה שעה שברכס, לכן יחד הקב"ה את כל שמותיו בתוך ברכותיו של משה על מנת לתת להן קיום ניצחי.

וזוהי הסיבה שברכותיהם של כל הצדיקים האמיתיים שבכל דור מתקיימות, כיון שבוערת בלבם אש האהבה לעם ישראל, ומתוך אהבה זו הם מברכים, וממילא הקב"ה מיחד את שמו הקדוש בתוך ברכותיהם ונותן להן קיום ניצחי. וזכורני מעת היותי בעבר בקירבתו של הצדיק הקדוש והטהור הבבא סאלי זצוק"ל שהיו באים אליו כדי לקבל את ברכתו הקדושה גם אנשים רחוקים ביותר מכל לחלוחית של קדושה ובעלי עבירה שאין כדוגמתם, והרב מעולם לא חיטט במעשיהם הרעים אלא הביט עליהם בעין טובה ובאהבה אין קץ, ובירך אותם להושע בכל המצטרך להם, ולכן מעולם לא שבו ברכותיו הקדושות ריקם ותמיד פעלו ישועות.

ובגלל ליבו הטהור ואהבתו העצומה של משה לכל אחד ואחד מעם ישראל זכה שמיד אחר מעשה זה, בהגיע שעת פטירתו, לא רצתה נשמתו לצאת מגופו ואמרה לפני הקבה: "יש גוף טהור בעולם יותר מגופו של משה... לכך אני אוהבת אותו ואיני רוצה לצאת ממנו", עד שהובטח לה מפיו של הקב"ה: "אני בעצמי מטפל בך ובקבורתך", וירד הקב"ה משמי השמים העליונים ליטול נשמתו של משה, ונשקו הקב"ה ונטל נשמתו בנשיקת פה (דבר"ר סו"פ וזאת הברכה).

המשך בעמוד הבא....

ומה שפתח משה רבנו את ברכותיו לעם ישראל בלשון "וזאת" דוקא, מבארים חז"ל (דבר"ר ר"פ וזאת הברכה) שזהו משום שלמד כן משה רבנו מאבות העולם שלא היה אחד מהם מתחיל אלא ממקום שפסק חברו. כיצד, אברהם בירך את יצחק, מנין? דכתיב "ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" (בראשית כה, ה), עמד יצחק לברך את יעקב, אמר: ממקום שפסק אבא משם אני מתחיל, אבא הפסיק ב"ויתן" אף אני מתחיל ב"ויתן", מנין? שנאמר "ויתן לך אלקים" (שם כז, כח). ובמה חתם יצחק, בקריאה, שנאמר "ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו" (שם כח, א), עמד יעקב לברך את השבטים, אמר: איני פותח אלא בקריאה, שנאמר "ויקרא יעקב אל בניו" (שם מט, א). ובמה חתם, ב"וזאת", שנאמר "וזאת אשר דבר להם אביהן" (שם פס' כח), עמד משה לברך את ישראל, אמר: איני פותח אלא ב"וזאת", מנין? ממה שקרינו בענין "וזאת הברכה".

והיינו שמידתו של צדיק האמת היא שעל אף גדולתו העצומה הוא אינו סומך על כוחו, אלא הוא תמיד מחובר לצדיקים שקדמו לו ויונק מהם, והרי הוא רק בבחינת המשך שלהם בלבד, ולא כדבר נפרד לעצמו. ומכך צריך ללמוד כל אחד להיות תמיד בבחינת המשך לאבות האומה, ללכת בעקבותם וללמוד ממעשיהם, ואז יצליח בכל אשר יעשה, וכמבואר בתרגום לספר שיר השירים על הפסוק "אם לא תדעי לך היפה בנשים, צאי לך בעקבי הצאן" (שיר השירים א, ח) ששאל משה רבנו קודם פטירתו את הקב"ה במה תהיה תקנתם של עם ישראל בגלות הקשה, והשיבו הקב"ה שילכו תמיד בעקבותיהם של אבות האומה ובזה ישכילו ויצליחו בכל אשר יעשו, ויהיו שמורים מכל נזק.

והנה קריאתה של פרשת "וזאת הברכה", שהיא בעצם הפרשה שמסיימת את התורה, מתקיימת תמיד בחג שמחת תורה, ותיכף לאחר קריאתה אנו כבר מתחילים לקרוא חלק מן הפרשה שמתחילה את התורה, פרשת "בראשית".

את פרשת "וזאת הברכה", שהיא סיום התורה, אנו קוראים כנגד אותם יהודים יקרים שזכו לעסוק בתורה ואף לסיים אותה, אשר להם בודאי יש סיבה גדולה לשמוח בשמחת התורה הקדושה, שהרי הם זכו ללמוד אותה מראשיתה ועד סופה. אולם מיד לאחר מכן אנו מתחילים לקרוא גם בפרשת "בראשית", הפותחת את התורה, כנגד אותם יהודים יקרים שמעולם לא עסקו בתורה ואפילו לא התחילו אותה, ומכל שכן שלא סיימו אותה, ואנו רומזים להם בכך שבאמת גם להם יש סיבה גדולה ועצומה לשמוח בשמחת התורה, וזאת על עצם היותם מזרע ישראל אשר לכולם בשווה יש שייכות לתורה, והרשות והזכות נתונה להם לעסוק בתורה, שלא כאומות העולם שאסורים לעסוק בתורה ואף חייבים מיתה על כך (ראה סנהדרין נט, א), וכעת בחג שמחת תורה יש להם הזדמנות אשר לא תסולא בפז לנצל את זכותם וחלקם בתורה הקדושה, ולהתחיל ללומדה באהבה ובשמחה.

שבת שלום

הסוכה של השם

האם יודעים אתם איזו סוכה הינה המהודרת ביותר והרצויה ביותר בעיני ה'...? את התשובה לכך כולנו יודעים. אומרים אנו בתפילת ליל שבת: "הפורס סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל" – בורא עולם פורס על כל עם ישראל סוכת שלום. זוהי הסוכה של הבורא יתברך – סוכת השלום והאחוה בין איש לרעהו. "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה כמו השלום" – כשיש שלום, משרה ה' שכינתו באותו מקום. סיפר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א: "לפני מספר שנים היה מורה, אשר באחד מן הימים השפיל את תלמידו לעיני כל בצורה בזויה עד מאד. דמו של התלמיד נשפך לעיני כל הכתה והוא לא יכל לסבול זאת. הוא נכנס לדכאון עמוק ולמשבר גדול שפגע בו בצורה קשה ביותר. הוא הפסיק לתפקד כבעבר ונעשה ממש שבר כלי. עברו להם השנים, והתלמיד לא מסוגל אפילו להקים את ביתו ולשאת אשה ולזכות בילדים. הוא מתיישב בביתו חסר מעש וחסר חשק לחיות. לאחר שנים, ערך הרב מפגש כיתתי עם כל הבוגרים שלמדו אצלו, והללו החלו להעלות זיכרונות עבר. לפתע, נזכר המורה באותו התלמיד שפגע בו ומיהר לדעת מה שלומו. כשנודע לו שמצבו הלך והחמיר עם השנים והכל בגללו, הרגיש המורה רגשות צער איומים, ומהר מיהר לבית התלמיד. הוא נכנס לביתו וראה אותו יושב שבור ועצוב, כאילו לפני כמה דקות נעשתה בו הפגיעה והצער. המורה נפל לרגלי התלמיד וביקש מחילה תוך כדי בכיות איומות. התלמיד הרים את עיניו למורה ואמר: "אני לא מוחל לך לעולם", אמר ופרץ בבכי, "אינך יודע מה עשית לי בביזיון שביזית אותי לעיני כל התלמידים לפני שנים רבות. מאז נעשיתי משותק בכל חלקי החיים, ואיני מסוגל לעשות מאומה בחיי". המורה היה המום. הוא נפל לרגלי התלמיד וביקש מחילה. "וכי יכול אתה להחזיר לי את שנות חיי שהלכו לאבדון עקב מעשך?", שאלו התלמיד, "הנה ראה, כיום אני כבר בן 40, אינני נשוי, והכל באשמתך", אמר כשהוא ממרר בבכי על מר גורלו. המורה התחנן עד עומקי ליבו, ואמר שמוכן הוא לעשות הכל ובלבד שימחל לו על העוולה הנוראה שגרם לו. "רק בתנאי אחד מוכן אני למחול לך", השיב התלמיד. "כיוון שההשפלה הנוראה ששפכת את דמי היתה לעיני כל הכיתה, רק אם תאסוף כיום, כמעט אחר 52 שנה, את כל תלמידי אותה כיתה ותבקש מחילה וסליחה לעיניהם, רק אז אוכל למחול לך על מה שעשית". המלמד שב במהירות למשרדו והחל לחפש את כל פרטי התלמידים לפני 52 שנה ולבדוק אודותם. לאחר בירור קצר התגלה כי כולם היו כבר נשואים עם ילדים, ולבודדים ביניהם היו אף נכדים ראשונים. הוא צלצל לאחד אחד וביקש מהם להתאסף במקום מסוים, על מנת שיוכל לבקש סליחה מאותו תלמיד. אך לצערו, היו מספר תלמידים שהתגוררו כבר מזה שנים רבות בחו"ל, וכדי להביא אותם ארצה, חישוב הוא כי עליו לשלם להם על הוצאות הטיסה והשהות בארץ כ-\$444.54 שבור ומבולבל עשה את דרכו אל הגאון הגדול ר' משה פיינשטיין זצ"ל, לשאול אותו לפשר העניין. "האם חייב אני להוציא סכום כסף זה על מנת להביא את תלמידי חו"ל, בכדי לבקש סליחה מאותו תלמיד?". ר' משה פיינשטיין הביט בו ואמר: "אמור נא לי, אם היית עושה חלילה תאונה ברכבך והיית דורס ילד, וכעת היו ההורים תובעים אותך למשפט, אשר בעקבותיו היית צריך לשבת עשר שנים בכלא – וכי לא היית מוציא סכום כסף שכזה בשביל לשכור עורך דין שיציל אותך?". "אם כן", סיים הרב פיינשטיין זצ"ל ואמר, "על אחת כמה וכמה שבכדי להינצל מעונשו של גיהנום מחויב אתה לשלם כל סכום כסף שבעולם על מנת להביא את התלמידים מכל העולם ולבקש מחילה". "הפורש סוכת שלום עלינו" – זוהי סוכתו של הבורא יתברך, וזהו רצונו שנשב בסוכה מאוחדים ואוהבים!.

שמחת העצרת

לאחר 30 יום של התעוררות בחודש אלול... יומיים מרוממים של ראש השנה... עשרה ימים של תשובה... יום הכיפורים הטהור ושבעת ימי סוכות השמחים, אומר הקב"ה: "בניי היקרים, יותר מחודש וחצי שהיינו יחד בשיא הקירבה, בשיא הדבקות והטהרה. ככה פתאום להיפרד? הבה ונעשה יום שמחה אחרון, בטרם תשובו למירוץ החיים של שנת תשפ"ג, הלא הוא יום שמחת תורה – יום שבו נשמח רק אני ואתם לבד". "ולכן", כותב הזוהר הקדוש ('צו') "באותו יום, לא נמצאים עם המלך רק ישראל לבדם, ומי שיושב עם המלך ונמצא עמו לבד - כל מה שמבקש נותנים לו!" – כל מה שמבקשים מתקבל. וכך הביא ר' חיים פלאג'י בספרו: "ויום זה שונה משאר ימי הרצון, שה' שומע בו אל תפילת האדם בכל אשר ישאל". הפסגה של כל הימים הנוראים נמצאת ביום הזה, וכעת יכול הוא לבקש מהמלך כל אשר יחפוץ טרם בבריאות, הצלחה, זיווג, פרנסה, טרם תחל השנה. כה חשובה התפילה ביום זה, שממשיך הצדיק וכותב: "מאד יזהר בתפילות של שמיני עצרת לאומרם בכוונה גדולה, כי הכל תלוי ביום הזה, שהוא התיקון של כל הימים מראש השנה ועד סוכות". מסופר, ששנה אחת, ניגש יהודי פשוט אל הצדיק בעל 'התניא' ושאלו: "רבנו, מהו עניינו של חג שמיני עצרת?". "הצדיק הרהר לכמה רגעים ואז אמר לו": שמיני עצרת הוא כמו תמצית מרוכזת (סירופ') שמניחים בקערה קטנה אשר ממנה לוקחים תמיד כמה טיפות ומערבים עם מים ומייצרים כמויות גדולות של מיץ... כך שמיני עצרת הוא התמצית של השמחה שיהיה לאדם כל השנה הקרובה. כמה שישמח לכבוד התורה היום – כך פוסקים לו משמיים שמחה לכל השנה. "השמחה שתהיה לך בחנוכה... הצחוק והחיוכים הרבים בפורים... האושר בעבודה – הכל זה מהתרכיז ששמחת לכבודה של תורה בשמחת תורה. ובכל במחשבה קלה: "רבנו של עולם, הריני בא לשמוח עמך ביום האחרון, ע"י תורתך הקדושה, המחברת בנינו ובינך. יהי רצון שתזכנו להיות קרובים אליך כל השנה ותשפיע עלינו שפע שמחה לכל השנה". ישנה הבטחה מפורשת של גדולי הראשונים: השמח ורוקד לכבוד התורה – מתקן את אפשר פגם בתורה ומובטח לו שלא תיפסק תורה מזרעו. ר' חיים ויטאל זצ"ל העיד שראה את רבו האר"י הקדוש רוקד וקופץ בשמחה לפני הספרי תורה ושר בכל כוחו. ואף הגאון מוילנא זצ"ל היה מקיף לפני ספר התורה בשמחה רבה מוחא כפיים ללא הרף מרקד ומפזז ומכרכר בכל עוזעד שהיו פניו בוערות כלפיד אש. התבונן, אם האר"י הקדוש היה בבית הכנסת שלך עכשיו, כמה הוא היה צוהל. ומדוע? כי הוא רוקד לפני ה'! לא לפני הציבור. סיפר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף ואמר: "היודעים אתם כיצד כה, ר' יעקב עובדיה ז"ל, אביו של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, לבן גדול כזה בתורה המאיר את עיניהם של כל עם ישראל...? בואו ואגלה לכם - דעו לכם, שבשמחת תורה, היה חכם יעקב עובדיה ז"ל רוקד ושמח בצורה מיוחדת לפני הספרי תורה ואף היה מקפיד להרקיז את האחרים ולעוררם לקום לרקוד לפני הספרים". בזכות כך, חתם הרב צדקה זצ"ל, "זכה חכם יעקב, לבן גדול שכזה", הלא הוא מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל. גם אתה שתופס כעת את העלון בידך, אם רק תרקוד ותשמח לכבוד ה' ביום זה – תוכל לזכות שבניך יהיו גדולי הדור ב"ה. מפני ששעות אלו של השמחה כה יקרות בשמיים, עד אשר העיד הצדיק ר' שמחה מפרמישלקן זצ"ל כי בזמן ההקפות אפשר לקרוע את גזר דינו של האדם. ניתן לבטל כל גזירה שנכתבה בר"ה ונחתמה ביום כיפור והושענא רבא ע"י שמחה גדולה בשמחת תורה. ויתר על כך אמר האר"י הקדוש: "כל הרוקד לכבוד שמחת התורה – הקב"ה לוקח את הזיעה שמזיע ומוחק בה את עוונותיו או גזירות ח"ו אשר היו צריכות לבוא עליו".

המשך בעמוד הבא...

וכך העידו רבים, על הצדיק בעל ה'צמח-צדק' זצ"ל אשר למרות גילו, היה רוקד בשעת ההקפות ללא הפסקה, עד אשר אברכים צעירים לא יכלו להדביק את קצב ריקודו, והיה קורא בקול: "ריקדו יהודים, ריקדו בשמחת התורה ותזכו משמיים לבני חיי ומזוני..."

עד אשר העידו עליו שבמוצאי 'שמחת – תורה' היה מחליף את המעיל שרק עמו, מחמת שהיה קרוע ומלא בזיעה. !וכן מספרים על האר"י הקדוש שכאשר היו נגמרות ההקפות בבית הכנסת שלו, היה עושה את דרכו לבית הכנסת אחרת אשר עדיין רקדו לכבוד התורה ושמח עימהם. כי גדול וקדוש היום לאלוקינו !רגע לפני שיוצאים אל השנה החדשה, מבקש מאיתנו ה' יתברך, בואו ונחגוג יחד יום נוסף אחרון, לאחר חודש וחצי בו היינו כה דבוקים וקרובים זה. בואו ושמחו עימי ותזכו למתנות גדולות ועצומות הטמונות באותה שמחה וריקודים!

המשפט השבועי: אבא שלנו, בורא עולם, שכל כך אוהב אותנו, פונה לכל אחד מאיתנו ומבקש: "היית איתי בראש השנה, נטהרת לפניי ביום כיפור, יצאת בשבילי לסוכה שבעת ימים. כעת, אני רוצה לעשות איתך יום שמחה השייך רק לי ולך, בוא לרקוד עימי יחד, רגע לפני החזרה לשנת תשפ"ג, וביום זה אעניק לך סגולות ומתנות עצומות בכח השמחה."

כשקשה מקבלים ברכה

"וזרח משעיר למו"

מבאר רש"י :

וזרח משעיר - שפתח לבני שעיר שיקבלו את התורה ולא רצו : הופיע - להם : מהר פארן - שהלך שם ופתח לבני ישמעאל שיקבלוהו ולא רצו.
 כשהקב"ה פנה והציע לגויים את התורה הוא הביא להם לדוגמא דווקא את הדבר שהכי קשה להם לקיים, וכפי כמפורט בספרי :
 לעשו ששאל מה כתוב בה? אמר לו : "לא תרצח" "לא תגזול". אמר לו עשו : לא שייך כי זה נגד כל מהותי "ועל חרבך תחיה"...
 וכן לישמעאל ששאל מה כתוב בה? ענה לו הבורא : "לא תגנוב". ענה לו ישמעאל : לא שייך כי נגד מהותו "והוא יהיה פרא אדם ידו בכל" שיהיה שודד וגנב...
 וכן לעמון ומואב אמר "לא תנאף" אמרו, מהותן עריות הוא, ככתוב "ותהרנה שתי בנות לוט מאביהן" והיאך יקבלו את התורה?!

ונשאלת השאלה :מדוע הקב"ה הביא להם את הדוגמא הקשה להם ביותר?!

יש שמסבירים : שהקב"ה ידע שממילא הם לא מסוגלים לקבל את התורה ובעיקר את התורה שבעל פה לכן מיד הביא דוגמא שיראו שהתורה לא מתאימה להם... אבל אם כן נשאלת השאלה :מדוע הקב"ה לא פנה ליהודים בדבר הקשה להם ביותר? כשם שהציע לגויים את הקשה ביותר להם! והתשובה פשוטה :כיוון שהיהודים לא שאלו מה כתוב בה... הם סמכו על בורא עולם באופן מוחלט! משל למה הדבר דומה :אבא בא לילדיו כשידו האחת קמוצה ושאל אותם : "מי רוצה את המתנה שיש לי ביד?" כל אחד מהבנים שאל אותו : "אבא מה יש לך בתוך היד?" והוא ענה להם בתמימות : "נחש קטן!!!" מיד ברחו ממנו ואמרו "תודה רבה...ממש לא!!! לא רוצים!!!"...חוץ מבן אחד שפנה לאביו ואמר : "אבא תן לי מה שבידך אני סומך עליך שמה שאתה נותן זה טוב בשבילי!!!"...ואכן האבא חיבק אותו ונתן לו את המתנה שהייתה יקרת ערך...

כן הוא הנמשל :עם ישראל היה סמוך ובטוח שה' נותן להם משהו טוב, ומיד אמרו כולם : "נעשה ונשמע". לכן הקב"ה לא פנה אליהם בדבר הקשה.

עם זאת יש לשאול :הרי עדיין הגויים יכולים לצעוק שיש כאן הפליה. שאין זו חכמה שישראל סמכו על הקב"ה לאחר שחזו בניסי מצרים - טבעי הדבר שבמצב כזה היהודים יסמכו על בורא עולם.מה גם שישראל ראו מה זה חיי תורה הייתה להם דוגמה חיה משבט לוי שלמדו תורה כל הזמן בלי הפסקה... אז לכאורה נראה שעדיין הגויים יכולים לטעון להפליה ולחוסר הגינות! אבל זה לא נכון! כי בכל מצב ובכל מקרה דווקא ליהודים יש קושי עצום לקבל דבר בתמימות ובלי לחקור ולשאול שאלות!!!ומשה רבינו התחיל בשבח בורא עולם, אבל טמון בזה שבח עצום לבני ישראל וזה הגביר בו את כוח הברכה לברך את עם ישראל, כי מצא בהם זכות עצומה שבכוח הזכות יברכם.ללמדנו, שאדם נמדד בדבר הכי קשה שיש לו, ודווקא אם הוא מתעלה מעל הקושי העצום האישי שלו אזי הוא מנצח את הכול!

"כל השונה הלכות בכל יום – מובטח לו שהוא בן העולם הבא"

קריאת התורה

קטן

קטן שהגיע לחינוך [מגיל שש], רשאי לעלות לתורה ולקרוא את עלייתו, ומצטרף לשבעה עולים, וכל שכן שעולה למפטיר. ואמנם לא יקרא את כל הפרשה, אלא בשעת הדחק כשלא מוצאים איש גדול בקי כראוי. (ה"ע ג קכ. שבת ב רלט, רמה, רנא) ופשוט שכל זה דוקא בקטן שמנקה גופו כהוגן, אבל אם לא ברור כן, אין להעלות לתורה, כמו שאין עונים אחריו 'אמן'. [וגם במקום שלא נהגו להעלות קטן לשבעה עולים, ראוי שיעלו בכל שבת קטן אחר לעליית מוסיף ויקרא את עלייתו, כדי שיתרגל לקרוא בתורה. (תשובה בכתב יד ממרן הראשון לציון שליט"א)]

קטן כהן

אם יש רק כהן קטן שהגיע לחינוך, יעלוהו. ואין בזה פחיתות כבוד לשאר העולים שהוא עולה לפניהם, כי כבוד זה, הוא רק מפאת יחוסו אחר אהרן הכהן. כן דעת הגאונים, רב האי גאון, שבלי הלקט, האשכול, המאירי, הרא"ש, הרדב"ז, מהרימ"ט, ערך השלחן, רבי עקיבא איגר, באר המים, מנחת חינוך, מהרש"ם, מהר"ם שיק, מהרש"ג, משפטי עוזיאל ועוד. וכן מבואר מהספרא, הרמב"ם, החינוך, בה"ג ועוד. (שבת ב רמט) אבל - אינו עולה לתורה. ובימי החול אפילו הוא כהן ואין כהן אחר, לא יעלה. אבל בשבת, אם קראוהו לעלות, יעלה, כי אם ימנע, הרי הוא נוהג אבלות בפרהסיא, ואין אבלות בפרהסיא בשבת. וכן, אם אין כהן אחר, מותר לכתחילה להעלותו בשבת. ואם הוא רגיל לעלות עליה קבועה בכל שבת, יעלה גם בשבת זו. וכן היה מעשה עם רבנו תם שהיה עולה כל שבת לעליית שלישי, ואירע לו אבלות ולא קראוהו, ועלה מעצמו, באומרו, שכיון שהורגל לעלות שלישי בכל שבת, אם יראו שבשבת זו אינו עולה, יאמרו שבשביל האבלות הוא נמנע, והרי זו אבלות בפרהסיא. (שו"ע יורה דעה סימן שפד ס"ב, ת ס"א. ח"ע

שבת ב רצג) מתוך השבת בהלכה ובאגדה

פיך מפיק מרגליות

הלכות שמירת הלשון לאוין א

המרגל בחברו עובר בלא תעשה שנאמר (ויקרא י"ט ט"ז): "לא תלך רכיל בעמך". איזהו רכיל? זה שטוען דברים והולך מזה לזה ואומר: כך אמר פלוני עליך. וכך וכך שמעתי על פלוני שעשה לך. אף על פי שהוא אמת, הרי זה מחריב את העולם. ויש עוון גדול מזה עד מאוד והוא לשון הרע והוא בכלל לאו זה. והוא המספר בגנות חברו אף על פי שאומר אמת. אבל האומר שקר נמצא מוציא שם רע על חברו.

הלכות שמירת הלשון לאוין ב

ועובר גם המספר או המקבל בלאו (שמות כ"ג א') של "לא תשא שמע שוא" וקרוי גם "לא תשיא", ואם כן לאו זה כולל את שניהם, המספר והמקבל.

• שוטר נתן דו"ח לכורדי ואמר לו: "קיבלת 5 נקודות" שואל אותו הכורדי: "ומה אני יכול לעשות עם הנקודות האלה?"

עונה לו השוטר: "אתה אוסף 21 נקודות וקונה אופניים..."

• אבא לבת: למה את מתחתנת איתו? חסרה לו עין, הוא צולע, הוא היה במלחמה ואחותו חולה במחלה קשה!

בת: אבא, הכי חשוב זה האהבה

אבא: לא זה, פשוט את לא חושבת שיש לו מספיק צרות בחיים?